

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájler Lajos.

Nagybecskerek, 1897.

XXVI. évfolyam, 80. szám.

Előfizetési árak:

Egész évre ——— 12 ft.
Félévre ——— 6 „
Negyedévre ——— 3 „
Egy hóra ——— 1 „
— Egyes szám ára 4 kr. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetés-
irodáknál.

Megjelenik mindennap

vasár- és ünnepnapok kivételével.

Csütörtök, április 8.

A városi szabályrendelet.

Nagybecskerek, április 8.

Nagybecskerek városának jelenlegi polgármestere igen helyesen cselekszik, mikor a képviselőtestület régi kivánságának megfelelően, a sok tekintetben elavult városi szabályrendeletet módosítás végett a képviselőtestület elé terjesztte. Hogy erre a módosításra szükség van nem egy pontnál, a felett nincs kétség. Másrészt azonban bebizonyította a képviselőtestület, hogy az efféle tevékenység iránt nincs fogékonyasága, mert megtörtént az a cizfa dolog, melyet mosoly vagy szánerőzés nélkül sem leírni sem elolvasni nem lehet: hogy azon a közgyűlésen, melynek a szabályrendelet módosítása képezte egyetlen tárgyát, 11 mondd és ird tizenegy képviselő vett részt. Ezt a számot nem kell magyarázni.

De ne felejtjük el, hogy azóta új képviselők vonultak be a régi városházába, kikről az eddigiek után feltételeztünk szabad, hogy komolyabban veszik jogaikat is, de kötelességeiket is. Az új képviselőtestület remélhetőleg felfogja a szabályrendelet horderejét s azon lesz, hogy az elavult pontokat egy kis modern szellemmel pótolja.

A város közönségének vélünk szolgálatot tenni, midőn a közgyűlési tárgyalás alapját képező tervezetet egész terjedelmében közöljük. Hangoztatjuk, hogy a város közönségének és nem csupán a képviselőtestületnek, mert ez utóbbinak a közgyűlésen alkalma nyílik a tervezetet megismerni, míg a nagy közönség, az adófizető polgár azt sem tudja, miről van szó s miben fog az a száz képviselő dönten, kiket az adófizető megtisztelt azzal, hogy a városi képviselőbe küldte. S itt kijelentjük, hogy szívesen adunk helyt e lap hasábjain azon javaslatoknak, melyek a szabályrendelet egyik-másik pontjának módosítására vonatkoznak.

A tervezet, melyet a képviselőtestület által kiküldött bizottság már átdolgozott, a következő:

Nagy-Becskerek rendezett tanácsú város szervezési és ügyrendi szabályrendelete.

I. RÉSZ.

A városközség jogai, kötelességei és közegei.

1. §.

Nagy-Becskerek rendezett tanácsal bíró város az 1886. évi XXII. t. cz. keretén belül gyakorolja:

- a) az önkormányzatot;
- b) a rendőrséget;
- c) az árvaügyek elintézését;
- d) a törvény és törvényhatóság ama rendeleteinek végrehajtását, melyek az állam és törvényhatósági közigazgatásra vonatkoznak;
- e) a községi bíraskodást.

2. §.

A városközség az 1. §-ban érintett ügyeket intési:

- a) a képviselőtestület;
- b) a városi tanács, a városi egyes tisztviselők, segédszemélyzet és
- c) az árvaszék által.

II. RÉSZ.

A képviselőtestület.

I. Fejezet.

A képviselőtestületi tagok választása.

3. §.

A képviselőtestület az 1886. évi XXII. t. cz. 32. §-ának rendelkezésénél fogva a városnak a legutolsó népszámlálás szerint 21.934 lelkettevő lakosságát véve alapul áll:

100 választott,

100 a legtöbb adót fizető, azaz virilis, összesen 200 tagból.

4. §.

A választás keresztülvitele céljából a város eddigi politikai és területi felosztása, valamint a legutóbb kerületenkint fogantatott összeírás alapján 10 választó kerületre osztatik.

Választó kerület:

Német város	I.
Ugyanaz	II.
Bélváros	III.
Csontika	IV.
Gradnolca	V.
Oppova	VI.
Ugyanaz	VII.
Budzsák	VIII.
Amerika és Budzsák határos utcai	IX.
Felső Muzslya telep	X.

Ha a választók összejárásának fogantatása alkalmával észlelt aránytalanságok folytán, vagy más okok miatt a képviselőtestület ezen felosztást módosítani jónak látná, erre nézve az 1886. évi XXII. t. cz. 35. § a alapján újabb határozat folytán a választó kerületeket újabban alakíthatja.

II. Fejezet.

A képviselőtestület ülései és tárgyai.

5. §.

A képviselőtestület minden hóban, kivéve július és augusztus hónapokat, egyszer, a hó 15-ike után következő első hétfőn (vagy ha ez ünnepnapra esnék, a reá következő hétköznapon) rendes közgyűlést tart.

Az évi költségvetést és számadást tárgyaló közgyűléseknek azonban a megyei rendes őszi és tavaszi közgyűlést legalább egy hónappal meg kell előzniek.

6. §.

A gyűléseket az 1886. évi XXII. t. cz. 56. §-ának rendelkezéséhez képest a képviselőtestületnek elnöke hívja egybe a városháza hirdetményi tábláján kifüggesztendő hirdetmény és a képviselők házaikhoz küldendő a tárgyakat tartalmazó meghívójegyek által. A meghívásnak a tanácskozás tárgyainak tudtul adása mellett, ha beadvány folytán történik, legfeljebb 8 nappal a beadvány beérkezése után, és a közgyűlés megtartására kitűzött határidőt megelőzőleg mindig 24 órával kell történnie.

7. §.

A képviselőtestület gyűlésének tárgyát képezik:

- a) a választó kerületek alakítása, a központi választmány és egyéb bizottságok megválasztása;
- b) a megye törvényhatósági bizottsága jóváhagyása mellett és a törvény korlátaín belüli a város beügyeire, közigazgatására, vagyon és ügykezelésére, az árvaügyekre és rendészetre vonatkozó szabályrendeletek alkotása;
- c) a városi tisztviselők vagy helyetteseinek választása és a szolgaszemélyzetnek a polgármester által eszközözendő felfogadása iránti intézkedések;
- d) a tisztviselők elleni vizsgálat elrendelése, azok felfüggesztése és helyettesítése (1886. évi XXII. t. cz. 91. §);
- e) a költségvetési előirányzat megállapítása, a községi számadások megvizsgálása és mindenemű felmentvények megszavazása (1886. évi XXII. t. cz. IX. fejezetnek 123. és következő §-ai);
- f) kölcsönök adása vagy felvétele, törzsvagyon elidegenítése, új vagyonnak, illetőleg ingatlanok szerzése és vétele;
- g) oly rendkívüli bevételeknek és kiadásoknak utalványozása, melyekről az előirányzat nem gondoskodott;
- h) új hivatalok és állomások rendszeresítése vagy régiek megszüntetése;
- i) a város kezelése vagy felügyelete alatt levő pénztárak és hivatalok a tanács vagy e célra választandó állandó vagy esetleges küldendő bizottságok és küldöttségek általi megvizsgálása, az erre vonatkozó jelentések tárgyalása s ennek folytáni határozathozatal;
- k) a köztvetett vagy közvetlen államadók után szükségeserinti pótdadók megszabása és kivetése, az államadóktól független új adók behozatala, a városban és területén szedendő

illetékek, kövezet- és egyéb vám, helypénzek és egyáltalában mindennemű díjak megállapítása, szabályozása és esetleg változtatása és a községi közmunkának a lakosokra való kivetése (1886. XXII. t. cz. 133. §);

l) a város jogai, birtoka, haszonélvezet, kövezet, vásári vám és egyáltalában a város mindennemű más jövedelmi forrásainak hasznosítása és más gazdasági és építkezési ügyek tekintetében való intézkedés;

m) a város által fenntartott vagy segélyezett iskolák feletti főfelügyelet, egyáltalában pedig a közoktatási törvényhez képesti befolyásnak gyakorlása, a város területén levő közoktatási intézményekre;

n) a városban állomásozó katonaság elhelyeztetése, laktanyák építése, főklaktanyák, lakások és egyéb helyiségek bérlése és felhagyásának a tanács, illetve a polgármester által történendő eszközöltetése iránti intézkedés, az állam által e cím alatt fizetett díjak és bérek beszedése és a szükséges költségek vagy mutatózó hiánytalan céljából a város lakosaira külön adó kivetése;

o) a községi egészségügyi rendőrség és az egészségügyi intézmények feletti felügyelet és azok feletti rendelkezés (1876. XIV. t. cz.);

p) a városi polgári jog megadása és a község kötelekbe való felvétele, mely felvételért semminemű díj nem fizetendő;

q) a tanácskozási és ügyrend megállapítása és szükség szerinti megváltoztatása;

r) nyolcz napon túl menő szabadságnak a tisztviselők részére való megadása;

s) a tisztviselői és szolgáló állomások rendszeresítése és a fizetések, napidíjak megszabása;

t) mindazon ügyek, melyek az 1886. évi XXII. t. cz. vagy más törvények értelmében a képviselőtestület közgyűléséhez vagy küldöttségeihez tartoznak;

u) a képviselőtestület évenként előre kijelöli azon városi tisztviselőket, kik és minő sorrendben kötelesek a polgármestert akadályoztatása esetén helyettesíteni.

III. Fejezet.

Az állandó választmány és a szakbizottságok szervezete.

8. §.

A közgyűlés tanácskozásainak könnyítése és gyorsítása, az ügyek tökéletesebb előkészítése, a kérdések alaposabb és behatóbb tárgyalhatása végett a képviselőtestület hatáskörébe tartozó ügyek mindig előzetesen e célra alakítandó állandó választmányhoz, esetleg szakbizottsághoz is utasítatnak, hogy a reá vonatkozó adatok összeszedése, tanulmányozása után azok alapján részletes szakismereten alapuló véleményét és javaslatot terjesztszen a képviselőtestület közgyűlése elé.

9. §.

Az állandó választmány áll a képviselőtestület által saját kebeléből megválasztandó 20 tagból, valamint a jelen szabályrendeletben megjelölt pénzügyi bizottság tagjaiból.

Az állandó választmány tagjai 6 évre választatnak, a mennyiben azonban a képviselőtestület tagjai között történt változás, vagy más körülmény folytán az állandó választmányban üresedés állott be, az pótválasztás által töltendő be.

A választottakon kívül tagjai az állandó választmánynak a polgármester vagy helyettese mint elnök, a főjegyző vagy helyettese, a városi tanácsnokok, a városi kapitány, városi ügyész, számvető, pénztárnok, főorvos, mérnök és közgyám.

10. §.

A képviselő testület egyes különös szakismeretet igénylő tárgyak előkészítésére és emiranti véleményadás céljából szakbizottságokat alakít és azok tagjait saját kebeléből 6 évre választja.

Ezen szakbizottságok ezidő szerint az állandó pénzügyi bizottság, az állandó számvizsgáló bizottság, a községi közmunka bizottság, az állandó építési bizottság, a közezési bizottság, a községi egészségügyi bizottság, a jövedéki bizottság, a kertészeti bizottság, a főgyászati bizottság, a városi színházi bizottság és a villanyvilágítási bizottság.

11. §.

Az Állandó pénzügyi bizottság tagjai a polgármester vagy helyettese mint elnök, ügyész számvevő és 8 képviselőtestületi tag és egy jegyző mint jegyzőkönyvvezető. A polgármester akadályoztatása esetében a bizottság elnöke a városi ügyész. A pénzügyi bizottság feladatahoz tartozik a város mindennemű pénzügyeire való felügyelet és a pénzügyi kérdések megvizsgálása, megvitatása és ezek alapján szakértői vélemény adása.

A bizottság saját belátása szerint megvizsgálhatja a városi tanács kezelése alatt levő összes alapokat és pénztárakat, vizsgálatot tart a könyvvizetés és számvevőségénél, az észlelt hiányokat bejelenti, az orvoslásra alkalmas intézkedéseket hoz javaslatba, s ebbeli eljárásáról a közgyűlésnek minden esetben jelentést tesz.

A pénzügyi bizottság előzetesen felülvizsgálja, különösen a városi költségvetést is, és a felelt, valamint bármely más hatáskörébe utalt tárgy tekintetében véleményes javaslatát írásban a közgyűlés elé terjeszti.

(Folytatása következik.)

Alapkövetés Tor.-Szécsányban.

— A „Torontál” eredeti tudósítása. —

Tor.-Szécsány, április 8.

Ritka, szép ünnepély folyt le községünkben. E hó 4-én tételt le ugyanis a mintegy 16.000 frton fölépitendő új község-házunknak alapköve. S mintha az Eg is gyönyörködni akart volna ezen ünnepélyen, igen szép idő váltotta föl a 3-án volt esőt, áprilisi napot.

Jóval 9 óra előtt a fűtőcsza, egész a község-háza helyéig, nemzeti zászlódszót öltött; 10 óra körül pedig a vasárnapi Istentiszteletra a templomba gyűlt ajtatos közönség, élén az iskolás gyermekekkel, fötisztelendő Neurohr Károly plébános ur vezetése alatt megindult a templomból, hogy az ünnepségen részt vegyen, és ott is volt már a színhelyen ifju és agg ezernyi számban. Mozsárdörgések közt, az alig egy év óta működő dalárdának „Szent az érzet” et énekelte el magyarul. Ha meggondoljuk, hogy e dalegyesület minden egyes tagja tisztán német ajku, a kik magyarul csak olvasni — nehezen — tudnak, akkor igazán jól esett szívünknek hallhatni, hogy ők megmutatták: ha beszélni magyarul nem is tudnak, de hazafias érzelmeikről magyar énekekben adnak tanúságot.

Ezután Gille József ur, községünk ügybuzgó és lelkes jegyzője, szép s hazafias szellemű áthatott szavakkal, bár németül, értette meg e német lakossággal az ünnepélyt. Adja az Eg, hogy e derék jegyző, ki fáradhatatlanul működik községünk fölvirágoztatásán, soká vezethesse még, az új község-házban is, a közügyeket.

Miután az alapkövetés és az óda leteendő emlékiratot fötisztelendő Neurohr plébános ur a szokásos szertartással beszontelte, egyházi áldását adta rá, kérve a Mindenhatót hogy az új község-ház a jövőben is a község jóvoltának és virulásának legyen forrása. Az emlékiratot, mely úgy magyarul mint németül van írva, szerzője Auer Mihály községi tanító, olvasta föl. A munka, mely tanúságot tesz szerzőnek jó tolláról, megismerteti majdan az utókorral községünk multját és mostani jelenét. Meglepő és lélekemelő volt azon általános, az emberi szív mélyéből eredő lelkesedés, midőn szerző dicsőségesen uralkodó királyunk Ó Felségének nevét említette. Az ezernyi torokból egyszerre háromszorosan éjjen harsogott, a zenekar a himnuszot játszotta, a mozsarak megdördültek, mialatt siri csend uralgott. Látni lehetett az ajkak rebegetését, s nem csalódunk, ha azt mondjuk: hogy mindnyájunk lelkéből egyetlen egy óhaj szállt föl a királyok királyához, hogy szeretett királyunkat az emberkor legvégső határáig tartsa meg népének öröme, népének boldogságára.

Igen szépen, a legkisebb részletekig írta meg szerző községünk nevezetességeit, s ha anyagi jutalomban nem is részesült, fogadja erkölcsi jutalom fejében eme kimerítő, roppant fáradságba és időbe kerülő munkáért szerző ur mindnyájunk elismerését, mindnyájunk köszönetét.

Zárókérdés pedig mi még azon óhaját függesztjük ide: Adja Isten, hogy a község minden egyes lakosa jólétben is gyarapodjon, mert a

lakosok jóléte teszi a községet kulturális irányban is nagygyá. A szerző mottójával fejezzük be: „Epülj őseidnek erényén, — tökéleítsd ezt, és gyermekeid áldani fognak.”

Szécsányi.

HIREK.

Tájékoztató.

Április 11. Torontálmezei orvosgyógyászati közgyűlés.

Április 12. d. u. 3 órákor, a gand. egyesület 14-es bizottságának ülése.

Április 22. Megyei rendkívüli közgyűlés.

Április 25. Nagybecsk. jótékony négyelet közgyűlése.

A gőzfürdő naponta reggeli 6 órától nyitva van; nők részére kedden és pénteken délután.

— A miniszterelnök estje. Baró Bánffy Dező miniszterelnök tegnap este fényes estét rendezett a miniszterelnöki palota termeiben. Torontálmezeiből ott voltak: Rónay Jenő főispán, báró Nikolits Feodor főrendiházi tag, Papp Géza, Belitska Béni országgyűlési képviselő, továbbá Rónay József, Belitska Béni és Daniél Lászlóné.

— Új plébános-helyettes. Zmejánovits Gábor verseci püspök Brankovits Sándor újonnan szentelt lelkész József falvára kinevezte adminisztrátornak.

— Egészségügyi bizottság. Nagybecskerek városának egészségügyi bizottsága tegnap délután Menzer Lipót b. elnök előülése mellett ülést tartott. Jelen voltak: dr. Weiterschan József, dr. Klein Mór, Jeszenszky Nándor, dr. Brájjer Lajos, dr. Haidegger Lajos, dr. Guttmann Jakab, dr. Menzer Iaor, dr. Fialovszky, dr. Hirschl Mór, Fülöp József, dr. Klein Daniél, Poppovits Bogdán, Baaden Károly, Benkovich Mihály és Rehak Béla mint jegyzőkönyvvezető. A fontosabb tárgyak közül a következőket említjük fel: Szóvá tételt a város csatornázása s miután egyelőre nincs kilátás arra, hogy a csatornázás keresztülvitessék, kimondta a bizottság, hogy magánosok csatornái elzárassanak. A közönség a halászlát tilalomra figyelmeztetendő, valamint arra is, hogy sertések megbetegedését jelentse be s a megdöglött állatokat úgy ássák el, ahogy a szabályrendelet megkívánja. — A rendőrkapitány megkeresendő, hogy az állatvédelmi intézkedések betartására szorítsa a közönséget. — Dr. Weiterschan városi főorvos felolvassa a február és március havi jelentéseket, melyekből az az örvendetes tény tűnik ki, hogy a gyermekhalandóság, melynek réme a közelmúltban ijeszten kiserített, tetemesen csökkent. — A gyepester légmentesen záró kocsi tartására köteleztessék. — A halpiacz, mely jelenleg a közlekedést zavarja, a kaszinó előtt befűtött tőre helyeztessék át. — Dr. Haidegger indítványára a tanács megkereseti, hogy a gyógydíjak hehajtása körül a kimélet legvégső határáig menjen el, egyszerűsind felhivassék, hogy kórházi biztost jelöljön ki.

— Schottola Ernő elhunytáról a következő családi gyászjelentést adták ki: Ozv. Schottola Ernőné szül. Löwl Antonia a maga, gyermekei: Adél, Ernő és Kálmán s alulírott rokonok nevében fájdalomtól megtört szívvel jelenti felejtethetetlen jó férjének, illetőleg atyának, testvérnek, vőnek és sógorának Schottola Ernő nagykereskedő és gyárosnak folyó évi április hó 4-én délután 2 órákor, rövid szenvedés után, életének 50-ik és boldog házasságának 16 ik évében történt gyászos elhunytát. A drága halott földi maradványai kedden, folyó hó 6-án délután 4 órákor fognak a gyászházban (IV. ker., Révay utca 16. szám), a róm. kath. egyház szertartása szerint ünnepélyesen beszonteltetni és a kerepesi uti sírkertben örök nyugalomra helyezni. Az engesztelő szent misédőszot folyó hó 8-án délelőtt 10 órákor fog a terézvárosi plébánia-templomban a Mindenhatónak bemutatni. Budapest, 1897. április hó 5-én. Áldás és béke lengjen porai fölött! Schottola Rudolf, Schottola Antal, Schottola Terés, testvérei. Ozv. Löwl Antalné szül. Sluka Janka anyósa. Schottola Rudolfné szül. Kropacsek Zsófia, Schottola Antalné szül. Rausch Emma, Löwl Margit, mint sógoróni.

— Sorozás a nagyszentmiklósi járásban. Levelezők írja: Szokatlan élnékséget keltenek nap nap után a járás községeiből felvonuló hosszú kocsi sorok, melyek daloló legényeket, a sorozás alá kerülő ifjakat hozzák. Hétfőn kezdődött meg Szerb-Nagyszentmiklós község-házán a sorozás és pedig első nap Nagy Ozs, Nagy-Terémia, Kis-Terémia, Német Csenád; a négy község 209 ujonczos alá került legényéből benmaradt 86; kedden, a második napon Szerb-Csanád, Kis-Zombor, Porgány 210 emberrel, melyből benmaradt 66; szerdán 7-én Valkány, Keglevich-háza, P. Keresztur, Bolgártelep 169 emberrel, benmaradt 56, azaz az első három napon 208

ujoncz. A sorozás egész héten folyik, csütörtökön sorra kerül Szerb-Nagyszentmiklós 207 emberrel. Pénteken O Bessenyő 162 emberrel. Szombaton, a sorozás utolsó napján Nyerő 43 emberrel. Az első három napon benmaradtok után itélve az eredményt, igen kedvezőnek mondható, mivel mintegy 35%-a bevált.

— Köszönetnyilvánítás. Szabó Ferenc volt n. eleméri most n. becsekereki plébános ur állami iskolánkat 15 kötet értékű és tanulmányos könyvvel ajándékozta meg. — Fogadja eme nagylelkűségeért őszinte és halás köszönetünket és nyilvános elismerésünket, — megérdemelt előléptetéséhez pedig szívvelyes üdvözlőnk. A petrovozellői állami elemi népiskola gondnokaága nevében Kudl János gondnoksági elnök.

— Erdekes hangverseny. Mint a Somogyi Nándor-féle hangverseny igazgatóság lapunkat értesíti, május hó második felében igen érdekesnek ígérkező hangversenyt akar rendezni városunkban Pe wny Irén és Olga m. kir. operaházi énekesnők és Gaál Pál zongoraművész közreműködésével. A művészi est létrehozása körül a helybeli izraelita négyelet fáradozik. A hangverseny igazgatóság a délvidék több nagyobb városában hasonló hangversenyeket akar rendezni.

— Ezüstlakodalom. Torontál-Szécsányról írják lapunknak, hogy Unger Károly és neje tegnap boldog házasságuknak 25. évi fordulóját ünnepelték meg. Neurohr plébános szivhez szóló beszéd kíséretében adta reájuk az egyház áldását, mely aktust vig lakoma követte a jubileáló pár lakásán.

— Nagyszerű hagyomány. Radák István főrendiházi tag az erdélyi református egyházkerületnek 50 ezer forintot hagyott végrendeletileg, a nagyenyedi kollegiumnak 40 ezer forintot, azonkívül még több erdélyi községnek és református egyháznak eszreke menő összegeket. Mindezen alapítványok kezelője az egyházkerület igazgató-tanácsa és végrehajtójuk Bánffy báró miniszterelnök.

— Megkerült leányka. A tegnapi hírlünkben elveszettnek jelentett Schultz Annacska — szülei nagy öröme — hazajött. Nagyon vágyódott már nagyanyját látni, tehát anélkül, hogy szüleinek szolt volna, kiment hozzá Katalinfalvára s néhány napi ott tartózkodás után ismét hazajött.

— Egy főrabbi belkutatása. Lugoson vasárnap volt Handler Simon dr. főrabbi ünnepélyes belkutatása, melyen az összes hatóságok és felekezeti képviselői résztvettek. A főrabbi székfoglaló beszédjében kiemelte, hogy a magyar állameszme ápolását tüzte ki czélnak és hogy a zsidóságot hazafias magatartásra fogja buzdítani. Este nagy disztrakoma volt, melyen a megyei méltóságok és a város polgárai vallás és nemzetiségi különbség nélkül résztvettek.

— Megörült kincstári ispán. A „Fehér 16” szállodában tegnap este örülesi rohamok szállták meg az upécsi kincstári ispánt, Irinyi Endrét. Irinyi tegnap délután jött kocsin Temesvárra és a „Fehér 16”-ba szállt. Kilenc óra felé rosszul érezte magát és lepihenni akart szobájában, mire kitört rajta az örvöngés. A rendőrséget nyomban értesítették az esetről, mire a szerencsétlen nagy bajjal a kórházba szállították, a hol megfigyelés alá került. Irinyi egész éjjel tombolt, de állapota nem reménytelen. A szerencsétlen családját táviratilag értesítették az esetről.

— Az élet utal. Nagyváradról kapjuk az érdekes hírt: A végzet-regények kedvelői még mindig megtalálják az életben a maguk anyagukat. Még mindig, — majd mindennap fordulnak elő olyan esetek, a mikor sokan összecsapják kezeiket és azt mondják, hogy: „Ezt is ki hitte volna! . . .” Mert az élet utal csakugyan nagyon különös és — bárbanális a gondolat: ki tudja mikor, hol, milyen körülmények között találkozunk össze azok, akik az iskola után elváltak? A napokban érdekes egy ilyen összetalálkozás történt. Két férfi, akik az elemi iskolában együtt jártak, pártások voltak, talán egymás mellett is ültek, találkoztak a törvényszéki teremben: az egyik a vádlottak padján, a másik a közzádlói asztalnál és szórta a legszigorubb megbüntetését annak, aki gyermekkorában — mint az erősebb — talán az ő fejét tépásta meg. Azok kedvéért, akik nem szeretik a misztikus híreket, ideiktatjuk a neveket is: a vádlott Zachariás József, a tegnap öt és fél évi fegyházra itél sikkasztó jegyző, — a közzádló pedig Messlányi Antal alügyész, akik — mint egy közös harmadik iskolatárs a tárgyalás alkalmából meséli — együtt végeztek az elemi iskolát. Senkinek nincs eszébe, hogy ehhez akármilyen gondolatokat fűzzön; — senki se gondol olyan nevetésgeget, hogy a közzádló szigoru hangu vádbeszéddel egy gyermekkori orrbavérést akart volna megfoszulni, — csak a végzet-regények kedvelői mondogatják: „Milyen különös is a végzet utai? . . .”

x Legtöbb- és győzelmes általános eltegeknél a által. Ez es nándók. használatban szállító (Be láta egésze kintünetés van a legjo

T

Ábr

1893-1

hasábjain ki látott napv hadügyminis tilalom tárgy teriumhoz. A dijkok boos Izidor szerz

Októbe

István vizs szerkesztősé Kornél, a tokat kabá

vakkal: — Az szabadság é helyezem. A nyomatékot eszközt szeg téssel, hogy maani, azt

A vizs e elhagyta hataimmal

Az 18

tárgyaláson Barna Izido közgazdaságvétsége, A erőszak bü padjára.

A tárg dekezett, h hasonló szv a vizsgálób a privátélet s ez alkalor szereplő ma

Ezrel

többi hivata hogy nem e fenyegetődz

A tör

tés büntette évi hivatal hatóság elle börtönre e mig ellenbe felmentette.

A kir

tatta, az O lenül hagyá vétsége ma pénzbünteté 30 frt pén cselekmény büntetés e ki rá.

A kir

lett ma fog gyel s a tá nál fogva.

= P

írja: Az el telét jelzik behízelgete nyári állc hónapos sz

Legbiztosabb eredmény érhető el mell-, tüdő- és gyomorbántalmaknál, nehéz emésztésnél, általános elgyengülésnél, valamint lábbadozó betegségeknél a legjobb hatású és zamatu erősítő italok által. Ez esetekben csakis kipróbált szerek használhatóak. Ilyenül van elismerve a már 50 év óta használatban levő Hoff János cs. és kir. udvari szállító (Bécs, I., Graben, Bräunerstrasse 8) maláta egészségügyi itala. Ezen kitűnő szer 76 magas kitüntetés és ezer meg ezer köszöni irat által van a legjobbnak elismerve.

Törvényszék.

Abrányi Kornél bűnügye.

1893-ik év október havában a Pesti Napló hasábjain kilencz rendbeli német szövegű távirat látott napvilágot, melyet a cs. és kir. közös hadügyminiszter intézett a takarmány-kiviteli tilalom tárgyában a magyar földmívelési miniszteriumhoz. A táviratok másolatait Oszoly Géza díjnok boosájtotta 15 forint honoráriumért Barna Izidor szerkesztő rendelkezésére.

Október 12-én, a délutáni órákban Czárán István vizsgálóbíró házkutatást tartott a P. N. szerkesztőségében, de sikertelenül, mert Abrányi Kornél, a lap főszerkesztője, a keresett táviratokat kabátjának belső zsebébe helyezte a szavakkal:

— Az iratok nálam vannak, azokat a sajtószabadság és képviselői immunitásom oltalma alá helyeztem. Azután pedig, hogy szavainak nagyobb nyomatékot szerezzen, egy fegyvernek látszó eszközt szegzett Czárán mellé a kijelentéssel, hogy a ki erőszakot akar ellene alkalmazni, azt lelővi.

A vizsgálóbíró erre jegyzőkönyvet vett fel és elhagyta a szerkesztőséget, a hol másnap karhatalommal foglalták le a szobán forgó okiratokat.

Az 1895. február elején megtartott vég tárgyaláson Oszoly Géza megvesztegetés bűntette, Barna Izidor szerkesztő és Braun Sándor, a közigazgatási rovat vezetője megvesztegetés vétsége, Abrányi Kornél pedig hatóság elleni erőszak bűntette miatt kerültek a vádlottak padjára.

A tárgyaláson Abrányi Kornél azzal védekezett, hogy nem igazi revolver, hanem ehhez hasonló szivarvágó gép volt az, melyet tréfából a vizsgálóbíróknak szegezett, a kit később, mint a privátéletben jó ismerőst szivarral is megkínált és ez alkalommal annak végét épp a bűnjelként szereplő masinával csiptette le.

Ezzel szemben Czárán István bíró és a többi hivatalos személy határozottan azt állították, hogy nem szivarvágóval, hanem forgópisztolyal fenyegetődött Abrányi.

A törvényszék Oszoly Gézát megvesztegetés bűntette miatt hat havi börtönrre és három évi hivatalvesztésre, Abrányi Kornélt pedig hatóság elleni erőszak bűntette miatt nyolcz havi börtönrre és három évi hivatalvesztésre ítélte, míg ellenben Barna Izidort és Braun Sándort felmentette.

A kir. ítélőtábla ezt az ítéletet megváltoztatta, az Oszoly Gézára kimért büntetés érintetlenül hagyása mellett Barna Izidort vesztegetés vétsége miatt három hónapi fogházra és 50 frt pénzbüntetésre, Braun Sándort két hónapra és 30 frt pénzbüntetésre ítélte. Abrányi Kornél cselekményét vétségnek minősítette és a mellék-büntetés elhagyásával 5 havi fogházat mért ki rá.

A kir. kuria Czorda Bódog elnökle mellett ma foglalkozott ezzel a rég szunnyadó ügygel s a tábla ítéletét hagyta helyben indokainál fogva.

Színház.

— Peterdyék Szentmiklóson. Levelezőnk írja: Az első fecsékkel nálunk a színészek jövetelét jelezik; tavaly a közönség kegyébe annyira behizelgett Peterdy társulata az idén is egyik nyári állomásává teszi városunkat. Az egy hónapos szini szezonra Peterdy már engedélyvel

bir és értesítése szerint június első felében, valószínűleg 7-én kezdi meg előadásainak sorozatát. Tekintve, hogy az előző év szezona ugy anyagi, mint szellemi tekintetben kielégítő volt, az idén is nagy érdeklődéssel várják Szent-Miklóson a színészek jövetelét.

— Wolter Sarolta haldoklik. Wolter Sarolta, a bécsi Burgszínház kitűnő tragikája, súlyosan megbetegedett. Ma reggel már-már attól tartottak, hogy a betegség katasztrófára fog vezetni.

Legujabb hírek.

Államfők találkozása.

Budapest, április 7. A Rasvendsik című orosz katonai lap értesülése szerint, a mely különben az orosz vezérkarnak hivatalos organuma, a Byalistok közelében megtartandó nyári hadgyakorlatokban Ferencz József császár és király, II. Vilmos császár és Faure köztársasági elnök is jelen lesz. Királyunk Rüdiger gróf birtokán fog lakni, a német császár Moes ur vendége lesz Chorostaén, Faure elnök számára pedig a Marinpól dragonyos ezred vezérkari épületében rendeznek belakást. Az Odeskij-Listok egyidejűleg azt jelenti, hogy Ferdinánd bolgár fejedelem, a bolgár miniszterelnök és hadügyminiszter kíséretében április hó vége felé, tehát királyunknak Szt.-Pétervárott időzése idején fog oda érkezni. Párisból érkezett távirat jelenti, hogy a czárnak tavasszal Franciaországba teendő látogatása nem fog megtörténni. A jegyzékváltásból kitűnik az, is hogy Faure elnök csak akkor kap majd meghívást Szt.-Pétervárra, ha Franciaországban elgördítik mindazokat az akadályokat, a melyek a köztársaság elnökének külföldi utját majdnem lehetlenné tessik.

A pápa egészségi állapota.

Budapest, április 7. Az utóbbi napokban ismét aggasztó hírek keltek szárnyra a pápa egészségi állapotáról. Római levelezőnk jelentése szerint azonban e hírek túlzottak voltak, mert az agg egyházfejedelem egészségi állapotában semmi rendellenesség nem mutatkozik. A pápa megszokott életmódját folytatja; e hónap 4-én teljes két óra hosszai tartózkodott házi kápolnájában, a hol ünnepes mise volt meghívott vendégek jelenlétében. R. Ü.

Kormányvalóság Romániában.

Bukarest, április 7. Aurélian miniszterelnök, a ki a Sturdza-pártiakkal semmi nemű kompromisszumra menni nem hajlandó az egész miniszteriummal együtt beadta lemondását.

Mádi Kovács György.

Budapest, április 7. Bécsből jelentik: A király megengedte, hogy Mádi Kovács György, a VI. hadtest parancsnoka és kassai vezénylő tábornok saját kérelmére nyugalomba helyeztessék és neki ez alkalomból az uralkodó legfelsőbb megelégedése tudtára adassék.

A rabszolgaság megszüntetése.

London, április 7. A Reuter-ügynökség jelenti Zanzibárból: A szultán a rabszolgaság megszüntetése ügyében dekrétumot bocsátott ki. A jogosultan tartott rabszolgákért kártérítést fizetnek. Az hírlik, hogy ha Zanzibár nem lenne képes a kiadásokat fedezni, Angolország adna segítséget. Ez okból és mert ez a rendelet a háremeket nem érinti, az arabok nem fognak ellentállni.

Táviratok.

A királynő Territetben.

Budapest, április 8. (A „Torontál” eredeti távirata.) Genfből jelentik: A néhány nap óta uralkodó kedvező idő Erzsébet királynőre igen jó hatással volt. A királynő tegnap és tegnapelőtt már kisebb sétát is tett.

Országgyűlés.

(A főrendiház ülése április 8-án.)

Budapest, április 8. (A „Torontál” eredeti távirata.) A főrendiház ma megkezdte az 1897-iki költségvetés tárgyalását.

Samassa érsek hosszabb beszédben fejt ki álláspontját. Szó szerint a kormány feltétlen felmagasztalása nem helyes. Minden tulzás dekadens társadalomra mutat. Az anyagi érdekek egyedüli ápolása helytelen politika. Sem szellemi, sem anyagi helyzetünk nem kielégítő.

Rámutat Ausztriára, hol az alkotmányos jogok az utóbbi választások alkalmával teljesen érvényre jutottak, míg nálunk oly hibákat követtek el, melyek az államjogra való hivatkozásokkal nem igazolhatók. A költségvetést elfogadja.

Prónay Dezső báró a költségvetést pénzügyi szempontból bírálja.

A kormány iránt nem viseltetvén bizalommal, a költségvetést nem fogadja el.

Zichy Nándor gróf hosszasan bírálja a kormány politikáját, melylyel nincs megelégedve; de a költségvetést, s ezt elvtársai nevében is kijelenti, elfogadja. Több szónok nem lévén, elnök a vitát bezárja.

Miután Lukács pénzügyminiszter az egyes szónokok beszédjeire röviden reflektált, a főrendiház többsége a költségvetést általánosságban elfogadja.

Lueger — polgármester.

Budapest, április 8. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből jelentik: A községtanács mai ülésében Lueger Károlyt nagy többséggel megválasztották polgármesterré. Lueger rögtön programbeszédet mondott, melyben kijelentette, hogy felekezeti gyűlölséget sohasem ismert, de a keresztény érdekeket mindig védeni fogja.

Stefan miniszter halála.

Budapest, április 8. (A „Torontál” eredeti távirata.) Berlinből jelentik, hogy Stephan posta-miniszter ma meghalt.

A szigetvári mandátum.

Budapest, április 8. (A „Torontál” ered. távirata.) Mint Szigetvárról jelentik, a leköszönt Biedermann Rezső helyébe, öcsését Ottót fogják megválasztani képviselővé. A választás e hó 13-án lesz.

Olaszok és görögök.

Budapest, április 8. (A „Torontál” eredeti távirata.) Rómából jelentik: Vasárnapra ismét 120 városban hittak össze népgyűléseket, amelyekben a kormánynak keleten követett politikája ellen akar a nép tiltakozni.

A tőzsdéről.

Budapest, április 8. (A nbecskereki Lloyd társulat távirata.) Kötöttet buza őszire 6.88—89, buza tavaszra 7.47—48, buza május júniusra 7.28—29, tengeri május-júniusra 3.36—37, zab 5.56—58, repce 10.25—30. Buzában a kínálat lanya. Forgalom vételkedv hiányában majdnem teljesen szűntetel. Árak nyomottak.

